

T.  
of

1856





## D. T. har ordet.

## Medelpadingar i godtemplarhistorien.

En Nyårshälsning till Medelpads loger och dess medlemmar!



D. T. br N. O. Englund.

Vi har nu börjat år 1935. Vad bär detta i sitt sköte? Det är den stora frågan. Ett veta vi: att det beror på oss själva om vårt godtemplararbete skall gå framåt. Gör var och en vad på honom ankommer, då skall år 1935 föra oss fram till nya landvinningar.

Låt oss under detta år för djupa vårt arbete, så att det blir värdigt vår Orden! Låt vårt ceremoniella och inre arbete så gestaltas att det allt mer och mer blir levande för oss! Låt vårt arbete ta intryck av de andliga värdena, så att våra logemöten allt mer kan frigöras från »världens ondska»!

Huru många gånger ha vi inte vid högtidliga tillfällen frammanat inför vår inre syn det framtidsland, som vi sträva efter? Låt våra logemöten och sammankomster i Ordens namn bli högtidsstunder, där vi kunna adla vår inre människa, för tider, som kom-

## I.

Då man läser Distriktslogens minneskrift, utgiven till tjugofemårsjubiléet, finner man att ett stort antal loger instiftats av en »specialdeputerad» vid namn J. P. Fröberg från Sundsvall.

Denne Fröberg synes ha spelat en framstående roll i Storlogen, särskilt under sin tid som hickmanit. Vid storlogemötet i Örebro var han närvarande, och Örebro Tidning, som refererar mötet, skriver om honom »att han utmärker sig för en flytande ledighet i föredraget». Författaren Alfred Kämpe skriver i sin intressanta historik »Karl Hurtig och hickmaniterna» att Fröberg var icke allenast en utomordentlig talare, utan även en framstående humorist, såsom man kan förstå av ett föredrag han höll i Sundsvall (den 20 mars 1883). Föredraget var nämligen rubricerat: »Dera! strupe är en öppen grav», till vilket han som avslutning från talarestolen sjöng en av honom författad visa om »Bacchi klagan över godtemplarorden».

Det var Fröberg som i våra orter reste omkring och »förevisade» en neger. Vid den tiden var negerfrågan brännande — tvisteämnet mellan hickmaniter och maliniters beskyldes för sin negerfientlighet. Det gällde att försvara sig. När därför Fröberg och några andra ordensbröder en natt hade upphittat en förrymd neger i Svartviks hamn, delgav man Ordenschefen Hurtig detta. Denne svara-

ma, för strider, som stunda, för ljus och harmoni och framtidslycka!

Jag tror, att jag inte på bättre sätt kan önska våra medlemmar ett gott nytt år, än att önska att varje godtemplare må lära känna sin uppgift som godtemplare.

N. O. ENGLUND.

de telegrafiskt, att man borde försäkra sig om svartingen och »till vad pris som helst göra honom till godtemplare». Och det lyckades. De togo med negern, som hette Antonie Prese, på föredragsturnéerna, med beräkning att han skulle »dra folk».

Fröberg skriver i ett brev till Hurtig att Prese fick följa med på en resa till »de övre logerna i landet», och vart de kommo blev det givetvis uppståndelse. Och negern fick kollekt. »Vi reste från Sundsvall söndagen den 23 sept. kl. 8 till Vapelnäs i Haverö socken, Medelpad», skriver Fröberg, »där på aftonen kl. 5 gradtemplet Sambandet hade möte. Där erhöll vår svarte broder Antonie Prese andra graden på dispensation. Måndagen den 24 hölls föredrag i Kyrkbyn, där bröderna gävo honom många slantar... Tisdagen därpå i Överturingen och följande onsdag i logen Frihetens Värn i Byn, allt i Haverö socken. Många maliniters voro närvarande och förundrade sig storligen över att vi intogo andra än vita människor i Orden». I brevet skildras vidare besök på några platser i Hälssingland.

Denne Prese's öden intresserade den hickmanska storlogen, som vid ett extra möte i Stockholm den 14 okt. 1883 rådslago om att »åt den nyinträdde brodern Antonie Prese skänka värd, undervisning och ett nytt fädernesland» — som det heter i protokollet. Negern skulle få komma till en undervisningsanstalt, men huru därmed avlöpte, är inte känt. Slutet blev i alla fall att Prese måste som »nykterhetsbrottsling» skickas till England. Och maliniterna jublade, såsom man kan förstå.

Fröberg kom snart »på kant» med Hurtig och C. O. Berg. Vid storlogemötet i Stockholm 1884 stod det strid om Hurtig som H. V. Ö. T. Denne hade förklarat sig önska avgå om vissa villkor uppfylldes. Det var då Frö-

(Forts. å sid. 2.)